

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2020-2023				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø og Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 1		Øget bygge- og anlægsaktivitet		
Beløb i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Udgifter store byggeaktivitet	600	600	600	600
Netto	600	600	600	600

Baggrund

Som en konsekvens af den fortsatte vækst og store byggeaktivitet i Aalborg Kommune, er antallet af lokalplaner steget gennem de seneste år fra 23 vedtagne lokalplaner i 2016 til 35 vedtagne lokalplaner i 2018. I 2019 og der kommende år forventes dette tal at stige. Ultimo april 2019 er der således vedtaget 6 lokalplaner og 12 forslag til lokalplaner. Derudover er der igangsat 50 lokalplaner og yderligere 25 er under afklaring.

Det fremgår af afrapporteringen til Aalborg Erhvervsråd om Bæredygtig Erhvervsservice fra maj 2019, at aktivitetsniveauet i byggeriet i 2019 forventes at være på niveau med de foregående år, hvor Aalborg Kommune har modtaget mellem 5.000 og 5.500 sager. Der er stor fokus på sagsbehandlingstiden og erhvervsservice. By- og Landskabsafdelingen har derfor opprioriteret dette område og fået tildelt ekstra ressourcer til udarbejdelse af lokalplaner og byggesagsbehandling, for at undgå stigende sagsbehandlingstider.

Dette øgede aktivitetsniveau får konsekvenser for Miljø og Plan, som står for den påkrævede miljø-sagsbehandling og konsekvensvurdering af lokalplaner og byggesager, i form af bl.a.: Miljøvurdering, VVM screening, miljøgodkendelse af virksomheder, håndtering af spildevand og regnvand, sikring af rent og urensset drikkevand, renovation, grundvandssænkning, jordforurening ved bygge- og anlægsarbejder på forurenede grunde, håndtering af byggeaffald ved nedrivninger, pilotering, støj og støv under bygge- og anlægsarbejdets udførelse. Desuden et stort og vigtigt arbejde med at bidrage til at udvikle lokalplaner til gavn for mennesker og miljø.

I forbindelse med budgetdrøftelserne i 2018 opgjorde Miljø- og Energiforvaltningen behovet for flere ressourcer for at sagsbehandlingen kunne følge med til det øgede antal sager til 1,8 mio. kr. pr. år. Byrådet bevilgede 1.2 mio. – for at kunne håndtere det øgede antal lokalplaner og byggesager uden stigende sagsbehandlingstider har Miljø og Plan derfor været nødsaget til at nedprioritere andre opgaver inden for de enkelte fagområder. Der er derfor behov for 0,6 mio. kr. pr. år.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Hvis Miljø og Plan fortsat skal følge med det øgede antal lokalplaner og byggesager, uden at det medfører stigende sagsbehandlingstider og risiko i miljø-sagsbehandlingen, er det nødvendigt, at der tilføres ekstra ressourcer til de fagområder, der står for den påkrævede miljø-sagsbehandling og konsekvensvurdering.

Da der i flere tilfælde er tale om kompliceret byomdannelse i den gamle bykerne eller på tidligere erhvervsområder som f.eks. Østre Havn, Spritfabrikken og Stigsborgkvarteret er det vigtigt, at Miljø- og Plan har de fornødne ressourcer til at sikre den fortsatte gode udvikling af Aalborg Kommune.

Det vurderes, at en samlet tilførsel af 1 årsværk til Miljø og Plan vil være med til, at den påkrævede miljøsagsbehandling af lokalplaner, byggesager samt bygge- og anlægsaktiviteternes udførelse, kan ske uden risiko i miljøsagsbehandlingen og ikke bliver nogen hæmsko for den øgede vækst og byggeaktivitet i Aalborg Kommune.

Lovmæssige konsekvenser m.m.

Uden midlerne til sagsbehandling som følge af øget byggeaktivitet vil der være behov for at nedprioritere en række opgaver.

Der vil bl.a. være øget risiko for, at der forekommer opstart eller udvidelse af virksomheder/aktiviteter, der ikke har de lovpligtige tilladelser eller godkendelser med tilhørende risiko for uregulerede forureninger.

Økonomiske konsekvenser

Det foreslås, at Miljø og Plan som følge af øget bygge- og anlægsaktivitet tilføres yderligere 1,0 årsværk, svarende til 0,6 mio. kr. til miljøsagsbehandling af lokalplaner, byggesager samt bygge- og anlægsaktiviteterne.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2020-2023				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø & Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 2		Vandløb og Limfjord (Vild med vand) - Renere Limfjord, bedre vandløb med flere fisk og større biodiversitet		
Beløb i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Gennemføre vandplaner				
Udgifter	700	700	700	700
Indtægter				
Refusion				
Vandløbsregulativer	600	600	600	600
Udgifter				
Indtægter				
Refusion				
Bedre erhvervsservice, hurtigere sagsbehandling af vandløbsager	200	200	200	200
Udgifter				
Indtægter	1.500	1.500	1.500	1.500
Refusion				
Netto				

Baggrund

Budgetønskerne i dette tema indeholder en række opgaver, som ligger i lige tråd med en række af pejlemærkerne fra Aalborgs DNA. Det er opgaver, der forbedrer en grøn og bæredygtig balance, fremmer et driftigt erhvervsliv, et godt friluftsliv og løser miljøudfordringer. Alt sammen knyttet til vore vandløb og Limfjorden.

Emnet *"Gennemføre vandplaner"* er en god investering for kommunen. Alle de konkrete aktiviteter og anlægsopgaver kan nemlig gennemføres med statstilskud. Og det er projekter, der markant gavner fisk, fjord og friluftsliv – samt natur og biodiversitet.

Emnet *"Revision af vandløbsregulativer"* får ryddet op i 278 gamle vandløbsregulativer og får moderniseret dem. De nuværende er fra amtet og de tidligere kommuner. Det er cirka 900 km vandløb. Vandløbsloven og vandløbsregulativerne har til formål at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. De sikrer og afbalancerer dermed interesser omkring erhverv og fødevareproduktion samt miljø, biodiversitet og planter og dyr i og omkring vandløbene.

Emnet *"Bedre erhvervsservice, hurtigere sagsbehandling af vandløbsager"* retter op på, at landbrug og virksomheder i dag kan opleve meget lang sagsbehandlingstid. Det gælder en række sager, der ikke har været ressourcer til at behandle og som derfor er ophobet. Samtidig vil det

forbedre retstilstanden omkring vore vandløb. Sagerne kan være omlægning af dræn, krydsning af vandløb med f.eks. elkabler, administration af digelag og sager om vedligehold af vandløb ift. afvanding og naturinteresser.

.....

Uddybning

Gennemføre vandplaner med statstilskud – til gavn for fisk, fjord og natur

Vandområdeplanerne implementerer EU's vandrammedirektiv, og skal sikre et bedre vandmiljø i Danmark over tre planperioder. I planerne har Miljøstyrelsen fastsat krav om, hvilke typer af indsatser, der skal gennemføres i vandløbene. Kommunerne er forpligtigede til at gennemføre indsatsprogrammet. Kommunen kan søge tilskud fra puljer til de konkrete projekter med op til 100% tilskud fra staten og EU. Ansøgning om tilskud kræver, at der er medarbejderressourcer hertil. Erfaringer fra tidligere projekter viser, at det er muligt at hente tilskud på op til 10 gange lønmidler anvendt til at ansøge om tilskud mm.

Der er tale om projekter, der skaber *store og helt afgørende forbedringer* for vandmiljøet til gavn for biodiversiteten samt plante- og dyrelivet, ligesom mange af projekterne giver spændende mulighed for samtænkning med rekreative interesser i lokalområderne. Idet der kan forventes en stor fremgang for bl.a. ørrederne i vandløbene, vil alle vandløbsprojekter have stor positiv synergi til kommunens andre projekter som f.eks. Havørred Limfjord, som er et tværkommunalt projekt for alle Limfjordskommunerne. For at projektet skal blive en succes er en kritisk succesfaktor, at der er fisk at fange. Det hjælper dette budgetønske med.

Den gældende Vandområdeplan 2 forpligtiger Aalborg Kommune til at gennemføre en lang række vandløbsprojekter og hertil flere vådområde- og lavbundsområdeprojekter i perioden 2015 til 2021. Omfang og status på kommunens arbejde fremgår af nedenstående tabel 1.

Som det fremgår af tabellen er arbejdet med forundersøgelser i fuld gang, ligesom der allerede er gennemført en række vigtige anlægsprojekter. Det er sket med de midler stat og byråd tidligere har bevilget. Som det fremgår af tabellen har Miljø- og Energiforvaltningen allerede hentet mange tilskud til projekter til Aalborg Kommune fra EU og staten til opgaverne. Der er hentet finansiering til at *undersøge* 46 km vandløb og 37 spærringer. Heraf er 28 ud af 37 spærringer fjernet eller undervejs til at blive det, mens 9,8 km vandløb ud af 48 km er restaureret og finansieret af staten og EU.

Det vigtige er, som det fremgår af tabellen, at der *mangler at blive fjernet 9 spærringer*, som hindrer, at fisk kan vandre i vandløbet og benytte de vigtige gydepladser. Spærringer er fysiske spærringer i vandløbene ved f.eks. dambrug og gamle møller. Der *mangler også 38 km vandløb*, der skal restaureres med gydegrus, slyngninger mv. Der er udført forundersøgelser på langt hovedparten og det vil være ærgerligt ikke at kunne gennemføre de projekter, der er sat i søen. Tilmed når staten og EU hjælper med finansieringen.

Vandområdeplan 2015-2021		Gennemført	I gang	Mangler	Total
<i>Forundersøgelse</i>	Spærringer	37	-	0	37
	Restaurering	36 km	10 km	2 km	48 km
<i>Anlæg</i>	Spærringer	17	11	9	37
	Restaurering	1,6 km	8,2 km	38,2	48 km

Tabel 1. Oversigt over vandløbstiltag i Aalborg Kommune. Det er angivet om tiltaget er gennemført eller mangler at blive gennemført.

Der anvendes i forbindelse med alle vandplanprojekter personaleressourcer til bl.a. udarbejdelse

af ansøgninger, myndighedsbehandling mv., som ikke kan dækkes af tilskudspuljerne, idet de alene godkender betaling for det arbejde, som fører til en egentlig forundersøgelse eller en realisering.

Som kompensation herfor har staten hvert år tilført kommunen midler til ikke tilskudsberettigede lønudgifter (DUT-midler). Disse DUT-midler, der gør Aalborg Kommune i stand til at søge tilskudspuljerne, er imidlertid beskåret markant, hvilket kan betyde, at flere af de manglende projekter ikke vil kunne realiseres.

Der mangler fortsat en række meget væsentlige spærringer, ligesom der stadig er udpeget en lang række betydelige restaurerings-projekter, med et stort potentiale i nogle af kommunens gode vandløb.

Revision af vandløbsregulativer

278 vandløbsregulativer for de offentlige vandløb er forældede og skal revideres. De beskriver hvordan vandløbene skal vedligeholdes. Vandløbsloven og vandløbsregulativerne har til formål at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. De sikrer og afbalancerer dermed interesser omkring erhverv og fødevareproduktion samt miljø, biodiversitet og planter og dyr i og omkring vandløbene. De nuværende regulativer stammer fra de fire tidligere kommuner samt Nordjyllands Amt.

Regulativerne for Aalborg Kommune indeholder derfor forskellige generelle regler omkring vandløbene. En række af regulativerne er desuden, ifølge Klagenævnet, ikke lovlige, da de indeholder strækninger af vandløb, der er beskrevet som naturvandløb og derfor ikke indeholder krav til vandløbets skikkelse eller vandføringsevne. Da der både skal tages hensyn til målopfyldelse og afvanding er processen omkring det enkelte regulativ omfattende. Der er i perioden 2016 til 2018 dannet arbejdsgrupper, afholdt informationsmøde og påbegyndt udarbejdelse af et kommunalt fællesregulativ, der færdiggøres i indeværende år.

Bedre erhvervsservice, hurtigere sagsbehandling af vandløbssager

Der har ophobet sig et større antal sager på vandløbsområdet. Der er gamle sager, som endnu ikke er afsluttet. Det er sager, der skal behandles efter vandløbsloven. Det kan være tilladelser, der ikke er givet, behandling af henvendelser omkring risiko for oversvømmelser eller opfølgning på overtrædelser af lovgivningen.

De ophobede sager skyldes opprioritering af andre og nye opgavetyper, der er kommet til. Det er blandt andet klimatilpasningsprojekter i Sofiendal Enge og Østerå samt en stor stigning i lokalplaner og byggesager, der har lagt beslag på store medarbejderressourcer. Det er opgaver, der fortsat er voksende og ikke levner meget plads til at nedbringe de ophobede sager.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Gennemføre vandplaner

Reduktionen i midlerne til ikke tilskudsberettigede lønomkostninger, medfører en reduktion i medarbejderressourcen, hvilket begrænser muligheden for at trække statslige projektilskud til Aalborg Kommune. Det er tilskud, der indtil nu både sikrer kommunen en årlig indtægt på ca. 750.000 kr. (ansøgt tilskud til kommunens interne lønudgifter på projekterne), og endvidere sikrer tilskud til anlægsomkostninger på 5-7 mio. kr. årligt, således at de lovpligtige indsatser med forbedringer i vandmiljøet kan gennemføres.

Såfremt der måtte ske en reduktion i medarbejderressourcen, vil afdelingen være nødsaget til at fokusere på de projekter, hvor der allerede er opnået tilskud fra staten – og derved, vil det ikke være muligt at søge nye tilskud hjem. Begrænsninger i medarbejderressourcen vil dermed betyde,

at der ikke kan sikres målopfyldelse i kommunens vandløb.

Såfremt der tilføres de nødvendige ressourcer, vil det forsat være muligt at prioritere arbejdet med at ansøge om betydelige statslige projektilskud til kommunens gennemførelse af vandområdeplanen.

Alle tiltagene med forbedring af vandløbene med at fjerne spærringer og restaurere vandløb kan Aalborg Kommune altså få finansieret med tilskud fra stat og EU. Tilskud der giver bedre natur og miljø, aktivitet og arbejdspladser i tilknyttede erhverv.

Et af tiltagene til en renere Limfjord er også *minivådområder*, der renser drænvand fra landbruget for kvælstof. Forvaltningen ønsker at være til rådighed for at hjælpe landbruget med at afklare tvivlsspørgsmål og til at sagsbehandle og i det hele taget gennem vejledning at hjælpe minivådområderne på vej. Miljø- og Energiforvaltningen ønsker sammen med landbruget at få dette virkemiddel ud at virke til gavn for Limfjorden.

Når Miljø- og Energiforvaltningen kommer ude ved vandløbene og i kontakt med lodsejere og lystfiskere støder forvaltningen på mindre vandløbsforbedringer der kan have en stor effekt. Det kan også være det lille ekstra, der skal til for at løfte en større statsligt vandplanprojekt. Derfor ønskes en lille, fleksibel vandløbspulje til sådanne projekter.

Revision af vandløbsregulativer

Med knap 300 regulativer er det en meget stor opgave, som ikke kan løses med den nuværende bemanning og økonomi.

Projektet for revision af regulativer omfatter følgende:

- Opmåling af 278 vandløb. I alt ca. 900 km.
- Udarbejdelse af regulativ for hvert af de 278 vandløb

Såfremt der tilføres de ønskede ressourcer, vil opgaven med en komplet revision af alle kommunens offentlige vandløb, kunne være gennemført i løbet af en periode på forventet 10 år.

Bedre erhvervsservice, hurtigere sagsbehandling af vandløbssager

Bevilges budgetønsket vil antallet af ophobede sager over tid kunne nedbringes markant, til gavn for erhvervsservicen for landbruget, virksomheder og borgere, der p.t. for ofte oplever utilfredsstillende lang sagsbehandlingstid. Samtidig vil det forbedre retstilstanden på området.

Økonomiske konsekvenser

Gennemføre vandplaner

Kommunen er forpligtet til at gennemføre Vandområdeplan 2015-2021. Bevilges midlerne ikke, så er Aalborg Kommune ikke i stand til at gennemføre indsatsprogrammet og dermed lever kommunen ikke op til bekendtgørelse af *lov om vandplanlægning*.

Pr. 31. december 2019 bortfalder en midlertidig byrådsbevilling til området.

For at sikre ressourcer til en forsat gennemførelse af vandplanprojekter, herunder at søge projektilskud fra statens puljer, er der behov for at tilføre minimum knap 1½ normering.

På grund af muligheden for statsligt tilskud til både anlægsomkostninger og interne lønomkostninger, vurderes det, at budgetønsket vil betyde, at Miljø- og Energiforvaltningen forsat vil kunne hjemsege et årligt tilskud på 750.000 kr. til interne lønomkostninger, samt ikke mindst op mod 7 mio. kr. årligt til gennemførelse af projekter i Aalborg Kommune. Derudover sikrer forvaltningens tilskudsansøgninger et betydeligt beløb til Limfjordssekretariatets lønomkostninger, et beløb der i 2017-18 samlet er på ca. 1 mio. kr.

Budgetønsket omfatter også at kunne prioritere sagsbehandling af *minivådområder*.

Endeligt skal det bemærkes, at Staten overvåger kommunerne med henblik på en vurdering af, om kommunerne lever op til deres forpligtigelser i forhold til vandplanerne. En kraftig reduktion af indsatsen i Aalborg, vil derfor kunne påvirke kommunernes mulighed for at fastholde vandplanopgaverne i 3. vandområdeplanperiode.

Binderup å er et af de vandløb, der har fået en del opmærksomhed i denne sammenhæng. Det projekt er en del af ovenstående principper, men hvor gennemførelser pga. specielle omstændigheder kræver en særlig fremgangsmetode. Nærværende budgetønsket omfatter alle de mange øvrige rigtigt gode projekter vi kan gennemføre med statsligt tilskud.

Der er desuden afsat samlet 100.000 kr. årligt til en lille fleksibel vandløbspulje til forbedringer i vandløb.

Revision af vandløbsregulativer

Miljø- og Energiforvaltningen fremsendte i 2018 et budgetønske om 800.000 kr. årligt til at starte arbejdet med revision af de enkelte vandløbsregulativer. Budgetønsket blev delvist imødekommet med 200.000 kr. pr. år. Det vil forventeligt give en periode på knap 40 år inden alle regulativer er revideret. På den baggrund fremsendes nærværende budgetønske på de resterende 600.000 kr. pr. år, sådan, at revisionen kan gennemføres på under 10 år.

Inden de gamle tekniske regulativer revideres skal der foretages en ny opmåling af de enkelte vandløb. Ud fra erfaringspriser vil en opmåling udført af ekstern konsulent, beløbe sig til ca. 7 kr. pr. meter vandløb. Dette vil svare til en total omkostning på 6.300.000 kr. Ud fra erfaringer fra andre kommuner, kan kommunen med ét årsværk foretage en opmåling af ca. 70 vandløb pr år, hvilket altså totaløkonomisk set, vil være markant billigere end løsningen med ekstern opmåling.

Bedre erhvervsservice, hurtigere sagsbehandling af vandløbssager

I forhold til ophobede sager, er der en risiko for selvtægt, såfremt der er tale om lange sagsbehandlingstider – hvilket typisk betyder, at Aalborg Kommune står dårligt, når der skal håndhæves – ligesom der skal bruges flere ressourcer, end hvis der følges op umiddelbart.

Bøder nedsættes på grund af lange sagsbehandlingstider. Konsekvensen af at overtræde miljølovgivningen kan derfor blive mindre, hvis sagsbehandlingstiden bliver urimelig lang. Endelig kan lang sagsbehandlingstid betyde, at erhvervsliv og borgere må afvente driftsmæssige fordele som følge af lang sagsbehandling. I yderste konsekvens kan Ombudsmanden udtale sig kritisk om lange sagsbehandlingstider.

Der ønskes tilført mindst knap ½ normering, svarende til 200.000 kr. årligt.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2020-2023				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø & Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 3		Drikkevand og markvanding		
Beløb i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Indvinding af vand (tilladelser)				
Udgifter	350	700	700	700
Indtægter				
Refusion				
Analyseprogrammer				
Udgifter		200	200	
Indtægter				
Refusion				
Netto	350	900	900	700

Baggrund

Budgetønsket omfatter indsatser, som relaterer sig til vores brug af grundvand til drikkevand og markvanding.

Pesticider og nitrat er sammen med andre forureninger ofte at finde i boringer til vandforsyning. For at indvinde nye steder skal Miljø- og Energiforvaltningen sikre, at naturen ikke lider overlast, hvis vandstanden bliver sænket. Miljø- og Energiforvaltningen skal også vurdere, om der er vand til de, der har mest behov. Det gælder både ved indvinding af vand til mennesker og dyr, men også til markvanding.

Nye undersøgelser på landsplan viser, at der er pesticider i langt flere drikkevandsboringer end forventet. Der er indenfor de sidste to år analyseret for stoffer, der ikke er testet for før.

Stoffet DMS, der er et svampemiddel, er fundet i næsten hver tredje drikkevandsboring i Danmark. Et andet stof, der for nyligt er undersøgt er et nedbrydningsprodukt fra chloridazon. Her er billedet, at det dukker op i hver fjerde boring og i 10% af de analyserede boringer ligger forureningen over grænseværdien.

I Aalborg Kommune er det endnu ikke alle vandværker, der har analyseret for de 4 nye stoffer i analyseprogrammet. En foreløbig opgørelse viser, at stofferne findes i nogenlunde samme omfang som i resten af landet. Nedenstående tabel viser antal vandværker, hvor pesticiderne er fundet, enten afgang vandværk og/eller i en eller flere boringer. Det skal bemærkes at nogle vandværker har analyseret vandet ved afgang vandværk og andre har analyseret i boringerne. Vandværker, der har fundet pesticider i vandet ved afgang vandværk, har oftest efterfølgende analyseret vandet fra boringerne, og optræder således i begge steder.

	N,N-dimethyl-sulfamid (DMS)		Desphenyl-chloridazon		1,2,4-triazol		Chlorothalonil-amidsulfonsyre	
	Taphane/Afgang vandværk	Boring	Taphane/Afgang vandværk	Boring	Taphane/Afgang vandværk	Boring	Taphane/Afgang vandværk	Boring
Vandværker der har analyseret for stoffet	66 %	42 %	82 %	57 %	76 %	42 %	33 %	30 %
Procentvis antal fund	24 %	26 %	11 %	18 %	3 %	3 %	0 %	0 %
Fund over grænseværdien	1	1	1 (på grænseværdien)	2	0	0	0	0
Fund under grænseværdien	13	9	7	7	2	1	0	0

Miljøstyrelsen forventer at inddrage yderligere stoffer i analyseprogrammet og det er forventeligt, at endnu flere pesticider dukker op. Det vil betyde, at boringer må lukkes – og nye kildepladser og boringer skal etableres.

Folketinget har vedtaget nye omfangsrige krav til hundredevis af analyseprogrammer, som skal tilpasses, så de måler for det relevante og heller ikke pålægger vandværker, virksomheder og borgere unødige omkostninger.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Indvinding af vand til drikkevand og markvanding

Det kræver en tilladelse at indvinde vand, hvis indvindingen skal forsyne mere end en husstand til husholdningsformål eller til markvanding og andet. Dette skal sikre, at indvindingen kan ske uden at påvirke vandløb og våd natur u hensigtsmæssigt, og at ressourcen, som nogle steder er begrænset, fordeles bedst muligt.

I budget 2016-2018 blev der afsat 600.000 kr. årligt til området. Blandt andet til fornyelse af over 200 vandindvindingstilladelser, som er udløbet. Denne tilførsel af medarbejderressourcer udløb således ved udgangen af 2018 og gjorde det nok muligt at "følge med" efterspørgslen, men ikke at gøre indhug i sagspuklen.

I mellemtiden er der sket en stigning i antallet af nye ansøgninger, bl.a. som følge af sambehandling med landbrugssager. Samtidig er der kommet krav i Miljøvurderingsloven om svar til ansøgere indenfor 90 dage. Det har derfor været nødvendigt at behandle nye sager først.

Hertil kommer, at det har været nødvendigt at prioritere andre sager over behandling af indvindingstilladelser. Som eksempler kan nævnes behandling af ansøgninger om øget brug af grøn energi fra grundvandsvarme og grundvandskøling samt opgaver som følge af ny drikkevandsbekendtgørelse.

I overensstemmelse med vandforsyningsplanen har Miljø- og Energiforvaltningen prioriteret indvindingstilladelser til mennesker først. Det betyder eksempelvis, at det stort set ikke har været muligt at sagsbehandle og give tilladelse til markvanding.

En tilladelse til *markvanding* giver landmænd mulighed for at vande afgrøder og dermed øge udbytte og indtjening. Den større produktion kan alt andet lige i mindre omfang øge arbejdspladserne i de sekundære erhverv. Nok så vigtigt kan det være, at markvanding i tørre år kan nedsætte landbrugets miljøbelastning med næringsstoffer og klimagasser. Når der ikke er vand nok medfører det mistrivsel og mindre kvælstofoptag i afgrøden. Det kvælstof udvaskes i stedet til fjord og hav. Tilsvarende giver mistrivsel større udledning af lattergas og mindre CO₂ optag pr. enhed afgrøde. Lattergas er en kraftig klimagas.

Analyseprogrammer med udgifter for borgere

Staten har fastsat nye fordyrende krav til analyseprogrammer for grundejere som selv indvinder vand. De omfatter kommercielle aktiviteter og offentlige aktiviteter som eksempelvis fødevarer virksomheder, restauranter, dagplejere, plejefamilier og udlejere på landet, spejderhytter m.m. Det er en stor opgave at implementere. Mange af de nævnte grupper vil opleve en stigning i analyseudgifter på gennemsnitligt 5-7.000 kr. om året. Lovgivningen giver i nogen omfang og efter undersøgelse af hver enkelt sag mulighed for at nedsætte kravene.

Miljø- og Energiforvaltningen ønsker at gennemføre lovgivningen samt en analyse og en konkret sagsbehandling, der nedbringer borgere og virksomheders omkostninger under hensyntagen til en forsvarlig sundhedsmæssig tilgang.

Økonomiske konsekvenser

I 2020 tilføres godt ½ årsværk til opgaven med tilladelse til at indvinde vand og fra 2021 yderligere godt ½ årsværk. Opgaven med analyseprogrammer budgetsættes med knapt ½ årsværk kun i 2021 og 2022.

Bilag: Ønsker - til udvidelse af driften - budget 2020-2023

Miljø- og Energiforvaltningen, Sektor Miljø & Plan

Driftsønske nr. 4

Klimasikring mod oversvømmelser
– vand de rigtige steder

Beløb i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Miljø- og Energiforvaltningen				
Udgifter	600	900	900	900
Indtægter				
Netto	600	900	900	900

Baggrund

Klimaforandringer giver mere og mere uregelmæssig nedbør i form af flere skybrud og længerevarende regn. Det giver højere grundvandsstand og øget risiko for oversvømmelser. Med forventninger om stigende havvandstand er de samlede udfordringer bestemt ikke mindre.

Det giver mange udfordringer med øgede krav fra interessenter, for vi skal "af med vandet" og sikre værdier uden at ødelægge natur og miljø.

Miljø- og Energiforvaltningen ønsker i fællesskab med kommunens øvrige forvaltninger og Aalborg Forsyning at arbejde mere med den udfordring det er, at sikre vand de rigtige steder.

Aalborg og andre af kommunens byer ved vandet er i forvejen udfordret. Mange byer ligger ved vand, der historisk var en meget vigtig transportvej. Derfor er truslen for oversvømmelse og vand de forkerte steder også både nærværende og aktuel i vor kommune. Højt grundvandsspejl er også en væsentlig udfordring, som skærpes af, at kloakeringen ændres og nedbøren øges.

Der er både store potentielle konflikter og et stort potentiale i at skulle håndtere vand og klimatilpasse. Lovgivningen har de seneste år åbnet op for en række muligheder igennem bl.a. klimalokalplaner, medfinansieringsmuligheder fra forsyningsvirksomheder mv. Herved er der mulighed for at skabe en række planer og projekter, hvor synergier udnyttes og risikoen for konflikter, som følge af eksempelvis oversvømmelser, forringet afvanding mv. reduceres.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Mulighederne for at fremme fælles vandprojekter skal udnyttes. Åbningen af Østerå og klimaparken ved Sofiendal Enge er gode eksempler, hvor to af kommunens forvaltninger og Aalborg Forsyning sammen har bidraget aktivt. Det er imidlertid en yderst ressourcekrævende opgave.

Miljø- og Energiforvaltningen håber at få muligheden for proaktivt at kunne tilbyde kommunens borgere flere af den slags løsninger.

Området ved Gistrup og de store udledninger her er et område, der bør undersøges nærmere. Nye muligheder for vandhåndtering i Nibe by bør undersøges, da der er en forestående gennemgribende separatkloakering. Udfordringerne omkring vandhåndtering i både Romdrup Å-systemet med byudvikling og nyt sygehus samt Østerå opstrøms Aalborg by, vil kræve betydelige ressourcer i de kommende år. Ligesom nye områder utvivlsomt vil melde sig.

Andre områder kunne have gavn af at udnytte de muligheder, der netop i disse år findes for såkaldte sam- og medfinansieringsprojekter.

I Aalborg Kommune er der mange regnbetingede udløb, som ikke lever op til nutidens krav om rensning og drosling inden udledning til vandmiljøet. Det er ikke muligt at ændre på disse udløb over en kort årrække, men udløbene bør indgå i en planlægning, så udløbene på sigt kan drosles og renses i samarbejde med Aalborg Forsyning. Det vil være en proces over en årrække.

En god planlægning af, hvordan regnvandet – også i forbindelse med separatkloakering - kan samles i større søer vil give en langt bedre og billigere løsning end mange små bassiner tilmed med rekreative muligheder. Der skal derfor laves planer for disposition af regnvand. Alternativt er der risiko for uhensigtsmæssige løsninger, der i sidste ende bliver dyrere for borgerne – og ikke udnytter de fordele, der er i en samlet vandhåndtering.

Arbejdet med at finde løsninger for vandløb, grundvand og havvand skal ses i en helhedsbetragtning og med inddragelse af byudvikling, naturinteresser og rekreative ønsker samt sikring af private og samfundsmæssige værdier.

Risikoen for oversvømmelser og metoder til at afværge og undgå det vil således være centralt i arbejdet.

Effekten af at tilføre ressourcer vil være en mere helhedsorienteret vandhåndtering, hvor både afvanding, klimasikring, natur og rekreative hensyn kan sammentænkes på tværs af kommunen.

Budgetønsker giver ressourcer til planlægning og udarbejdelse af klimatilpasningsprojekter og vil således give mulighed for at identificere og skabe konkrete projekter, inden for et område med stadigt stigende fokus og behov.

Opgaver i procesrækkefølge:

1. Analyse af risiko for vand de forkerte steder
Samlet: Grundvand, havvand og vand i vandløb
2. Prioritering ift. værdier og koordinerende arbejder
3. Mulige afværgeforanstaltninger et område ad gangen
- herefter analyseres mulig konflikt og synergi i et prioriteret område ad gangen
(helhedsbetragtning)
4. Undersøge gennemførlighed og borgerinddragelse
5. Lave skitseforslag
6. Søge og finde finansiering til gennemførelse

Økonomiske konsekvenser

Der er behov for at tilføre én normering årligt til såvel Miljø- og Energiforvaltningen samt for at kunne købe specialtjenester – i alt 0,6 mio. kr. i 2020 og 0,9 mio. kr. i årene 2021 til 2023.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2020-2023				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø og Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 5		Mere miljø og bedre service		
Beløb i 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Tilsynsområdet				
Udgifter	600	1.200	1.200	1.200
Indtægter				
Refusion				
Affaldsområdet				
Udgifter	600	600	600	600
Indtægter				
Refusion				
Varmeplanlægning	300	300	300	300
Udgifter				
Indtægter				
Refusion				
Netto	1.500	2.100	2.100	2.100

Baggrund

I Miljø og Plan er der en række sagsområder, som er nedprioriteret, og hvor der kan hentes såvel miljømæssige gevinster som en bedre erhvervsservice

Tilsynsområdet mm

Den øgede sagsmængde omfatter miljøgodkendelser og tilsyn. Både i forhold til konkrete henvendelser, miljøgodkendelser og tilsyn er sagsbehandlingstiden øget som følge af stor byggeaktivitet og deraf følgende mange sager.

Der har primært været fokus på opgaver, hvor der har været brugerbetaling, mens opgaver uden brugerbetaling er blevet udskudt. Det betyder, at Miljø- og Energiforvaltningen ikke proaktivt fører tilsyn med en række virksomheder, anlæg og byggerier, hvor der ikke er krav til tilsynsfrekvensen, men alene afventer evt. klage – og her ofte med lang sagsbehandlingstid. Således føres ikke tilsyn med bl.a.

- servicestationer uden vaskehaller (selvom her opbevares og håndteres store mængder brandstof med stor risiko og historisk erfaring for forureninger, der kan true såvel grundvand som overfladevand),
- gartnerier (såvel væksthuse som friland, der håndterer kemikalier (historisk) forbundet med grundvandsforureninger),
- tilsyn med LAR-anlæg, hvor en stikprøve har vist, at der er behov for markant bedre tilsyn,
- større detailhandelsvirksomheder, hvor der erfaringsmæssigt kan være støjgener forbundet med vareindlevering og køling samt større affaldsmængder, hvor der ikke følges op på korrekt håndtering.

Desuden nedprioriteres en række opgaver. Herunder:

- opfølgning på nye virksomheder, der ikke er registreret korrekt (godkendelse, tilsyn og dialog med tidlig kan ofte forebygge forurening),
- revurderinger af miljøgodkendelser udskydes (miljøgevinster forsinkes)
- tilslutningstilladelser til virksomheder
- ikke anmeldte nedrivningsopgaver, ulovlige oplag af skrotbiler og deponi af byggeaffald i det åbne land (risiko for forurening samt manglende genbrug)
- olie- og fedtudskillere fra restauranter og storkøkkener (fejltilslutninger samt problemer i kloaknet og renseanlæg)

Der føres generelt ikke tilsyn på undervisningsinstitutioner, murer-, VVS- og visse tømmervirksomheder, hvor der erfaringsmæssigt nogle steder foregår værkstedsaktiviteter, hvor der kan være forureningsrisiko i form af afledning af miljøfremmede stoffer til kloak, luftforurening og støj.

Affaldsområdet

Mange affaldsvirksomheder har etableret sig eller ønsker at etablere sig i kommunen. Virksomhederne er i høj grad en del af dagsorden i forhold til øget grad af cirkulær økonomi. Der opleves dog store problemer med de samme virksomheder, da der er flere mindre seriøse operatører, der opererer i gråzoner af lovgivningen, og mange af de seriøse operatører har forretningsmodeller, der ikke altid er bæredygtige. Der er derfor meget langstrakte miljøgodkendelsesprocesser, mange klagesager i forhold til støj og støv og deciderede lovovertrædelser med vinding for øje. Disse forhold giver anledning til et meget stort timetræk, der i væsentlig grad både presser levering i forhold til En indgang og den øvrige myndighedsrolle på virksomhedsområdet.

Det bemærkes, at Miljøstyrelsen arbejder med en ny regulering på affaldsområdet, hvor staten overvejer at centralisere og overtage dele af opgaveportefølgen. Sker dette, vil der selvfølgelig ske en regulering af økonomien på området.

Energiplanlægning

Miljø- og Energiforvaltningen er ved at revidere Aalborg Kommunes energistrategi, hvor implementeringen er en væsentlig forudsætning for, at Aalborg Kommune får gennemført den nødvendige klimaindsats og CO₂-reduktion. I forbindelse med realisering af denne og den nuværende energistrategi skal der følges op for at sikre gennemførelsen af de planlagte tiltag, ligesom der forventes øget behov for sagsbehandling af de projektforslag varmeselskaberne udarbejder.

Endvidere vil bortfald af varmforsynings-lovens bestemmelser om tilslutningspligt betyde behov for flere ressourcer.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Uden tilførsel af midler, vil miljøgevinsterne samt den mere fair og bedre erhvervsservice ikke kunne opnås. Mange godkendelses- og tilsynsopgaver uden brugerbetaling vil ikke blive udført. Der vil desuden være en risiko for, at væsentlige forureninger overses eller ses for sent med deraf følgende utilsigtet påvirkning af miljøet.

Lovmæssige konsekvenser m.m.

Tilføres der ikke midler, vil Aalborg Kommune ikke leve op til lovgivningen på de beskrevne områder. Eventuelle krav om påbud m.v. mod en forurenende virksomhed/aktivitet kan blive forældet, hvis sagsbehandlingstiden er for lang. Ligeledes vil der være tilfælde af manglende eller

mangelfulde afgørelser i klagesager. I yderste konsekvens kan Ombudsmanden udtale sig kritisk om lange sagsbehandlingstider.

Økonomiske konsekvenser

Til tilsynsopgaverne m.m. er der vurderet behov for 1 årsværk i 2020 stigende til 2 årsværk fra 2021-2023.

Til affaldsområdet er der vurderet behov for 1 årsværk, svarende til 600.000 kr. årligt.

Til varmeplanlægning er der vurderet behov for 0,5 årsværk, svarende til 300.000 kr. årligt.